

ДЕРЖАВНА ПРИКОРДОННА СЛУЖБА УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Співорганізатори:

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ ІВАНА ЧЕРНЯХОВСЬКОГО

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК
ІМЕНІ ГЕТЬМАНА ПЕТРА САГАЙДАЧНОГО

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ВІЙСЬКОВА АКАДЕМІЯ (м. Одеса)

ОСВІТНЬО-НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СКЛАДОВИХ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Тези II Міжнародної науково-практичної конференції
(25 листопада 2021 року)

ББК 68.68
О-72

Освітньо-наукове забезпечення діяльності складових О-72 сектору безпеки і оборони України : тези II Міжнародної науково-практичної конференції (Хмельницький, 25 листопада 2021 року). Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2021. 1052 с.

Видання містить тези доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції “Освітньо-наукове забезпечення діяльності складових сектору безпеки і оборони України”, яка відбулась 25 листопада 2021 року в м. Хмельницький на базі Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького.

ББК 68.68
© Видавництво НАДПСУ, 2021

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПСИХОЛОГІВ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ

Андрій ЛИТВИН
Лариса РУДЕНКО

Нині надзвичайно актуальна якісна психологічна допомога особам, які потрапили в надзвичайні ситуації природного та техногенного характеру. Першочерговим завданням є збереження здоров'я та працездатності, а також соціально-психологічної адаптації співробітників рятувальних служб і постраждалих, які перебували під впливом ризиконебезпечних чинників. Це детермінує необхідність належної професійної підготовленості психологів Державної служби з надзвичайних ситуацій (ДСНС) України.

Відповідно до завдань професійної діяльності, підготовка майбутніх психологів оперативно-рятувальної служби здійснюється з урахуванням специфіки екстремальної діяльності та професійно важливих якостей фахівця. Модель їхньої професійно-психологічної компетентності передбачає виховання професійно важливих якостей, знань, умінь, навичок, адекватних напрямам роботи системи ДСНС, пов'язаних з екстремальними умовами та наданням екстреної психологічної допомоги.

Крім типових професійно важливих якостей, якими мають володіти психологи (глибокі професійні знання й уміння, логічність мислення, адекватність і точність сприйняття, розуміння цілей психологічної допомоги, емпатія, особистісна та соціальна зрілість, комунікативна компетентність, відсутність упереджень, толерантність, терпимість, здатність до рефлексії, стійкість до стресу, витримка та самовладання тощо), психологічна підготовленість психолога ДСНС обіймає низку таких додаткових якостей: оптимальна працездатність

у надзвичайних ситуаціях, здатність до швидких, різноманітних і адекватних екстремальним умовам дій.

Для формування професійної компетентності майбутніх психологів ДСНС України необхідна програма їхнього навчання у ЗВО зі специфічними умовами навчання, заснована на системі сучасних наукових поглядів щодо суті, змісту, технології та організації підготовки психологів до діяльності в екстремальних умовах. Ця освітньо-професійна програма охоплює комплекс навчальних програм, методів і технологій професійної підготовки психолога служби цивільного захисту. Структура цієї підготовки, орієнтованої на особливі умови роботи, пов'язані зі специфікою професійних завдань і функцій, передбачає низку послідовних, взаємопов'язаних етапів.

У процесі підготовки психологів у ЗВО формується індивідуальний стиль майбутньої діяльності на основі отриманих знань, умінь, навичок, одержаного досвіду, сформованих якостей. Важливим компонентом підготовки курсантів є екстремально-психологічні вміння та навички, які забезпечують високу практичну здатність до подолання психологічних труднощів і вирішення психологічних завдань: виявляти психологічні аспекти надзвичайних ситуацій; обирати методи екстремально-професійних дій і їх психологічні параметри; спілкування під час екстремально-професійної діяльності; виконувати завдання психологічного впливу; виявляти самовладання та саморегуляцію під час роботи в надзвичайній ситуації. Професійно-психологічними за природою і затребуваними в екстремальних обставинах є вміння: оцінювати вербальні та невербальні поведінкові прояви постраждалих; вирішувати конфлікти, у тому числі під час роботи в натовпі; дотримуватися правил особистої безпеки у ризиконебезпечних умовах; брати участь у забезпеченні робіт із ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків, здійснюваних пожежними та рятувальниками; забезпечувати взаєморозуміння, взаємодію, взаємозамінність.

Формування психологічної готовності до виконання професійних обов'язків досягається використанням системативних чинників, необхідних і достатніх умов і засобів, які утворюють систему діяльнісних, комунікативних та емоційно-чуттєвих засобів, що сприяють формуванню настанови особистості на професійну діяльність, прояв активності та самостійності, потреби у знаннях, мотиваційно-ціннісні відносини, самооцінку, рефлексію й емоційно-вольову регуляцію. Особлива увага приділяється рефлексії і психологічній саморегуляції майбутніх фахівців, оскільки для підвищення рівня працездатності, профілактики професійного вигорання, збереження здоров'я і професійного довголіття доцільно у процесі навчання забезпечити інтеріоризацію майбутніми психологами рефлексії, застосування методів психогігієни, способів психологічного розвантаження.

Вважаємо, що розглянуті психологічні феномени, чинники, умови та засоби дидактично доцільно реалізовані у ЗВО зі специфічними умовами навчання, оптимально впливають на процес формування, функціонування та подальшого розвитку професійно важливих якостей психологів ДСНС України.

<i>ЛАЗОРЕНКО Олександр, ЄВДОХОВИЧ Богдан</i> Обґрунтування рівнів сформованості професійної компетентності майбутніх бакалаврів з безпеки державного кордону	589
<i>ЛЕВИЦЬКА Людмила</i> Теоретичний аналіз вивчення емоційної сфери військовослужбовців	592
<i>ЛИСЕНКО Світлана, КАРПЕНКО Артем</i> Науково-дослідницька компетентність майбутніх фахівців сектору безпеки і оборони	595
<i>ЛИТВИН Андрій, РУДЕНКО Лариса</i> Особливості професійної підготовки психологів оперативно-рятувальної служби	597
<i>ЛУЦЕНКО Яна</i> Підготовка та підвищення кваліфікації персоналу Служби безпеки України з дотримання прав людини під час проведення оперативно-розшукових і контррозвідувальних заходів	600
<i>ЛУЦЬКИЙ Олександр</i> Шляхи удосконалення професійної підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників з урахуванням тенденцій розвитку військової освіти України за стандартами НАТО....	603
<i>МАКОВСЬКИЙ Артем</i> Окремі проблемні питання психологічного супроводу професійної діяльності прикордонників	606
<i>МАКОГОНЧУК Наталія</i> Інноваційне мислення і роль професійної військової освіти ..	608
<i>МАКОГОНЧУК Наталія, ВАХОВСЬКИЙ Дмитро</i> Використання інноваційних технологій у навчанні майбутніх офіцерів-прикордонників	610
<i>МАКОГОНЧУК Наталія, СЕРКІС Денис</i> Навчання іноземної мови як складова професійної освіти військовослужбовців	612
<i>МАНЬКО Володимир, ХИЦЕНКО Людмила</i> Мультимедійні технології у процесі іншомовної підготовки майбутніх фахівців сектору безпеки і оборони України	615